

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-917

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Pajunen, Kirsi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "YKS PÄIVÄ ON VALOSAMPI, TOINEN ON TAAS RASKAAMPI JA SYNKEMPI" -naisten kokemuksia hoivatyöstä dementoituneiden vanhusten omaishoitajina			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-03-07	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 90+9
Tiivistelmä-Referat-Abstract Olen tarkastellut tutkielmassani naisten tekemää hoivatyötä dementoituneiden vanhusten omaishoitajien kokemana. Väestön vanhetessa dementoituneiden vanhusten ja heidän omaistensa hyvinvoinnin turvaaminen on sosiaali- ja terveydenhuollon tärkeimpiä haasteita. Omaisten rooli kotona asuvien vanhusten auttajina on hyvin merkittävä hoivan yhteiskunnallistumisesta huolimatta. On tärkeää tietää, millaisissa olosuhteissa omaiset vanhuksiaan hoitavat, ja miten he oman tilanteensa kokevat. Omaishoitajien kokemusten avulla pyrin tuomaan esille, millaista on vanhuksen ja omaishoitajan arki ja millaisten ratkaisujen avulla omaishoitajat pyrkivät hoivatyön sitovuutta helpottamaan. Omaishoitaja rakentaa toiminnallaan läheiselleen vanhuutta; vanhuksen hoivantarve puolestaan antaa omaishoitajan tekemälle hoivatyölle sisällön siinä ihmissuhteessa, joka heidän välillään on. Yhteiskunta luo edellytyksiä kotona tehtävälle hoivatyölle ja vanhuuden toteutumiseksi harjoittamallaan vanhuspolitiikalla. Empiirisen aineistoni olen kerännyt teemahaastattelujen avulla haastatteleamalla kahdeksaa naista eli kolmea vaimoa, neljää tytärtä ja yhtä ystävää. Heidän kokemuksensa vanhusten hoivasta vaihtelevat noin vuodesta 15 vuoteen. Haastattelujen pääpaino on ollut nykyhetken tilanteessa, mutta ne sisältävät myös viittauksia sekä menneisyyteen että tulevaisuuteen. Omaishoitajien kertomukset ovat keskeneräisiä, kullakin omassa kohdassaan, mutta samalla ne ovat koko ajan eteenpäin kulkevia kertoen hoivatyön dynaamisesta luonteesta. Tutkielmassani tulee esiin, että kotona hoidetaan runsaasti apua tarvitsevia vanhuksia, jotka eivät enää selviytyisi yksin ilman omaistensa tai muiden henkilöiden antamaa apua. Perheiden elämäntilanteet ovat hyvin yksilöllisiä. Haastattelemani omaishoitajat ovat luoneet oman tapansa huolehtia vanhuksesta niissä olosuhteissa, joissa he elävät, ja jotkut heistä etsivät uusia tapoja, jotka vastaisivat paremmin sekä heidän itsensä että vanhuksen tarpeita. Kutsun haastateltaviani ensisijaisiksi omaishoitajiksi, jotka jakavat hoivavastuuta muiden epävirallisten tai/ja virallisten auttajien kanssa. Omaishoitajat ovat tehtävänsä hyvin sitoutuneita. Heidän näkemyksissään korostuvat tunnesiteet ja vahva velvollisuudentunne. Hoivatyö sitoo omaishoitajia ajallisesti, paikallisesti ja tunnetasolla. Ilman ulkopuolista apua kodista tulee taukoamattoman työn paikka, jossa omaishoitajalla ei ole työaikaa eikä työtovereita. Lähiyhteisön apu ja vanhustenhuollon palvelut ovat heille tärkeitä, mutta eivät aina riittäviä, ja toisaalta hoivavastuun jakaminen ei ole omaishoitajalle välttämättä helppoa. Hoivatyön psyykinen sitovuus tulee esiin tilanteissa, joissa hoivatyöhön tulee tauko esimerkiksi vanhuksen lyhytaikaishoidon ajaksi. Jotkut omaishoitajat toivoivatkin, että palveluja tuotaisiin mieluummin kotiin, koska vanhuksen vieminen palvelujen luokse on sekä vanhukselle että omaishoitajalle vaikeaa. Omaishoitajan jaksamisen turvaamiseksi hengähdystauot ovat välttämättömiä.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords vanhustenhuolto omaishoito hoivatyö-naiset			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			